

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalovanému: **ministr spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2024, č. j. 18 A 72/2023-19,

t a k t o :

- I. Řízení o kasační stížnosti **se zastavuje**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobci **se vrací** soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti ve výši **6.000 Kč**. Soudní poplatek bude vrácen z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám žalobce do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Tím byla odmítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který měl spočívat ve jmenování JUDr. Bc. Radima Dragouna, Ph.D., do funkce vrchního státního zástupce v Olomouci.

[2] Kasační stížnost stěžovatel podal, aniž současně uhradil soudní poplatek za řízení o ní. Následně však požádal o osvobození od soudních poplatků za řízení o kasační stížnosti. Této žádosti Nejvyšší správní soud nevyhověl a usnesením ze dne 24. 4. 2024, č. j. 4 As 33/2024-121 stěžovateli osvobození od soudních poplatků za řízení o kasační stížnosti nepřiznal. Dospěl k závěru, že stěžovatel průkazně, přesvědčivě a věrohodně nedoložil, že nemá dostatečné finanční prostředky k úhradě soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti (který v nynější věci činí částku 5.000 Kč) a nelze proto dovodit, zda splňuje předpoklady pro osvobození o soudních poplatků ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. Stejným usnesením Nejvyšší správní soud stěžovateli uložil, aby ve lhůtě 15 dnů jdoucí ode dne jeho doručení zaplatil uvedený soudní poplatek. Toto usnesení bylo stěžovateli doručeno do jeho datové schránky dne 30. 4. 2024. Konec lhůty k zaplacení soudního poplatku připadl na středu 15. 5. 2024.

[3] Podáním ze dne 14. 5. 2024 stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu sdělil, že nemá dostatečné prostředky na zaplacení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti. Uvedl, že přestože jej Nejvyšší správní soud od placení soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti neosvobodil, neznamená to, že by nutně musel řízení o kasační stížnosti zastavit, nemá-li stěžovatel aktuálně na zaplacení tohoto poplatku. Poukázal na poučení, kterého se mu dostalo ve výše zmíněném usnesení, o tom, že soud řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mohla vzniknout účastníku řízení újma a ve stanovené lhůtě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčí a doloží, že bez své viny nemohl soudní poplatek zaplatit.

[4] Stěžovatel také jako přílohu uvedeného podání předložil platební výměr ze dne 18. 4. 2024, č. j. 3147519/24/2008-51522-109912 (dále jen „platební výměr“) na daň z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2021 na částku 112.335 Kč. Tím hodlal prokázat dluh, jehož existenci tvrdil ve své žádosti o osvobození od soudních poplatků. Uvedený platební výměr má podle stěžovatele přednost před povinností zaplatit soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti.

[5] Stěžovatel trvá na tom, že v daném případě má soudní poplatek činit pouze částku 1.000 Kč podle položky 40 Sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), neboť se jedná o řízení, v němž se snaží o přezkum diskriminace ve výběrovém řízení do zaměstnání. Dalším podáním opět ze dne 14. 5. 2024 stěžovatel dále doplnil, že soudní poplatek ve výši, o níž má za to, že je správná, tedy ve výši 1.000 Kč, uhradil na účet Nejvyššího správního soudu. Tato částka byla na účet Nejvyššího správního soudu připsána téhož dne (viz záznam o složení na č. l. 134 soudního spisu).

[6] Následně stěžovatel v podání ze dne 16. 5. 2024 uvádí, že doložením zmíněného platebního výměru prokázal změnu své majetkové situace k horšímu. Nejvyššímu správnímu soudu vytyká, že při rozhodování o jeho žádosti o osvobození od soudních poplatků nezvažoval částečné osvobození. Dodává však, že se mu poslední den lhůty pro zaplacení soudního poplatku podařilo obstarat částku 5.000 Kč a dne 15. 5. 2024 dal pokyn České spořitelně, a.s. k úhradě soudního poplatku v uvedené výši. Z procesní opatrnosti uhradil soudní poplatek v celé výši 5.000 Kč proto, že mu není známo, zda předchozí částka ve výši 1.000 Kč byla na účet Nejvyššího správního soudu připsána.

[7] K samotné úhradě soudního poplatku ve výši 5.000 Kč pak stěžovatel doplňuje, že tuto částku se mu podařilo obstarat teprve ve večerních hodinách dne 15. 5. 2024 (poslední den lhůty k zaplacení soudního poplatku podle shora uvedeného usnesení Nejvyššího správního soudu – poznámka soudu), a když se dostavil na poštu za účelem koupě kolků a odeslání dopisu soudu, zjistil, že pobočka České pošty a.s. (v Praze, Jindřišské ulici) má otevřeno pouze do 22 hodin, ač dříve mívala provoz celonoční; to stěžovatel nemohl legitimně očekávat. O změně v provozu uvedené „hlavní“ pošty se stěžovatel dozvěděl až dodatečně po návratu do místa svého bydliště z článku na internetu. Kolkové známky se mu tak uvedeného dne nepodařilo obstarat a dopis s nimi soudu odeslat, jak byl zvyklý z minula.

pokračování

[8] S ohledem na vše uvedené apeluje na soud, aby řízení o kasační stížnosti nezastavoval. V běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku uvedl, že je tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mu mohla vzniknout újma, a tyto skutečnosti doložil. Lhůta k zaplacení soudního poplatku tak marně neuplynula, neboť sdělil, že nemá na zaplacení soudního poplatku ve výši 5.000 Kč prostředky, doložil aktuální výši dluhu vůči správci daně a soudní poplatek v soudem požadované výši se snažil na České poště uhradit. Má za to, že mu nelze klást k tíži, pokud soudní poplatek v částce 5.000 Kč dorazil na účet Nejvyššího správního soudu případně několik minut po uplynutí lhůty, neboť soud by stejně v ranních hodinách nečinil žádné úkony ve věci. Nadto v případě platby kolkovými známkami postačí je předat k poštovní přepravě, aby byla lhůta dodržena. Stěžovatel zastává názor, že právní řád nevyžaduje, aby soudní poplatek byl v dispozici soudu nejpozději 15. dne od výzvy k placení a postačí, že se tak stane až 16. dne.

[9] Úhrada soudního poplatku ve výši 5.000 Kč byla na účet Nejvyššího správního soudu připsána dne 16. 5. 2024, přičemž z poznámky k uvedené platbě vyplývá, že ji stěžovatel učinil dne 16. 5. 2024 (viz záznam o složení ze dne 17. 5. 2024, č. l. 139 soudního spisu).

[10] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že pokud jde o výši soudního poplatku, ten s ohledem na předmět řízení, kterým je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného (viz odst. [1]) činí podle položky 19 Sazebníku soudních poplatků částku 5.000 Kč. O tom již byl stěžovatel poučen v usnesení č. j. 4 As 33/2024-121, v němž kasační soud stěžovateli taktéž vysvětlil, proč v daném případě nelze postupovat podle jím zmiňované položky 40 Sazebníku soudních poplatků. S odůvodněním výše soudního poplatku podle položky 19 Sazebníku soudních poplatků tak lze stěžovatele odkázat na odst. [17] shora zmíněného usnesení. Nejvyšší správní soud považuje za nadbytečné na tomto místě opakovat již jednou vyřčené.

[11] Namítá-li dále stěžovatel, že v důsledku vydání platebního výměru prokázal zhoršení svých majetkových poměrů, a tedy nedostatek prostředků k zaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud nemůže tomuto tvrzení přisvědčit. Existenci uvedeného dluhu u správce daně stěžovatel totiž tvrdil již v době před vydáním usnesení, kterým mu Nejvyšší správní soud osvobození od soudního poplatku nepřiznal (v potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech fyzické osoby ze dne 16. 4. 2024 - v podrobnostech viz též odst. [4] a [10] usnesení č. j. 4 As 33/2024-121). Nejvyšší správní soud však toto tvrzení neměl za prokázané, jelikož jej stěžovatel nedoložil. Z nyní předloženého platebního výměru je zřejmé, že v době, kdy stěžovatel prohlášení o svých poměrech činil, sice uvedený platební výměr nebyl ještě vydán (to však stěžovatel naopak netvrdil), nicméně jej správce daně vydal dva dny poté, co stěžovatel prohlášení o svých poměrech učinil (dne 18. 4. 2024), a ještě před vydáním opakovaně zmiňovaného usnesení ze dne 24. 4. 2024, č. j. 4 As 33/2024-121. Nelze přitom také přehlédnout, že stěžovatel učinil ve dnech 18. 4. 2024, 19. 4. 2024 a 20. 4. 2024 další podání vůči kasačnímu soudu. Nic mu tedy zjevně nebránilo bezprostředně poté, co od správce daně uvedený platební výměr obdržel, tuto skutečnost doložit soudu, hodlal-li prokázat existenci tohoto tvrzeného dluhu.

[12] Nutno však k právě uvedenému dodat, že i pokud by stěžovatel uvedenou skutečnost o existenci dluhu vůči správci daně věrohodně prokázal, nemělo by to přesto žádný vliv na

závěry Nejvyššího správního soudu vyslovené v usnesení č. j. 4 As 33/2024-121. Je tomu tak proto, že s ohledem na stěžovatelem tvrzené a prokázané skutečnosti, z nichž soud při úvahách o návrhu na osvobození od soudních poplatků vycházel (viz opět odst. [10] uvedeného usnesení) by i při zohlednění uvedeného dluhu nebylo možno dospět k závěru, že stěžovatel nemá dostatek prostředků na úhradu soudního poplatku ve výši 5.000 Kč a splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Lze uzavřít, že k žádné změně poměrů k horšímu v takovém rozsahu, aby to odůvodňovalo osvobození o soudních poplatků za řízení o kasační stížnosti nedošlo a dodatečné prokázání existence dříve tvrzeného dluhu vůči správci daně novou skutečností o uvedeném není.

[13] Již pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává k výtce, že měl při své předchozím rozhodování zvažovat i částečné osvobození od soudních poplatků, že takový návrh stěžovatel neučinil a s ohledem na skutečnost, že tvrzené a doložené stěžovatelovy poměry neodůvodňovaly osvobození od soudního poplatku za řízení o kasační stížnosti, nebylo třeba, aby Nejvyšší správní soud takový postup zvažoval.

[14] Stěžovatel dále uvádí okolnosti, pro které má za to, že by řízení v nynějším případě nemělo být zastaveno, přestože z výše uvedeného je zřejmé, že soudní poplatek v zákonem stanovené výši 5.000 Kč uhradil opožděně (dne 16. 5. 2024), tedy poté, co lhůta k jeho úhradě uplynula dne 15. 5. 2024.

[15] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží.*

[16] Soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti je v souladu s § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 4 odst. 1 písm. d) téhož zákona splatný již vznikem poplatkové povinnosti, tedy současně s podáním kasační stížnosti. Lhůta, kterou soud stanoví k jejímu zaplacení, je tedy již lhůtou náhradní, dodatečnou. Není-li ani během ní soudní poplatek v úplné výši uhrazen, zákon s tím spojuje důsledky v podobě zastavení řízení. Z výše citovaného ustanovení zákona o soudních poplatcích totiž vyplývá, že dodatečně soudem stanovená lhůta k zaplacení soudního poplatku je lhůtou propadnou, tedy k zaplacení soudního poplatku po jejím marném uplynutí se nepřihlíží. Uvedený důsledek nastoupí i tehdy, pokud stěžovatel uhradí soudní poplatek ve výši nižší, než jaká je zákonem pro příslušné řízení stanovena. Jinými slovy, ani stěžovatelovo včasné zaplacení části soudního poplatku ve výši 1.000 Kč nemůže odvrátit nepříznivé důsledky vyplývající z citovaného § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. K tomu je třeba, aby soudní poplatek byl uhrazen nejen včas, ale též v zákonem stanovené výši. Uvedené stěžovatel nesplnil.

[17] Uvádí-li stěžovatel dále, že soudní poplatek v soudem stanovené výši 5.000 Kč poukázal na účet Nejvyššího správního soudu dne 15. 5. 2024 ve večerních hodinách poté, co jej obstaral a co se mu nepodařilo na poště koupit příslušné kokové známky a odeslat na poště dopis s nimi soudu, pak Nejvyšší správní soud doplňuje, že uvedené skutečnosti nejsou rozhodné.

pokračování

[18] Především z ničeho neplyne, že stěžovatel poukázal finanční prostředky v uvedené výši na účet Nejvyššího správního soudu již dne 15. 5. 2024. Stěžovatel sám totiž současně uvádí, že poté, co se mu nepodařilo nakoupit a soudu odeslat kolkové známky na poště v Jindřišské ulici v Praze, která ukončila svůj provoz ve 22:00 hod., a že „[p]ři sepsu tohoto podání (ze dne 16. 5. 2024 – poznámka soudu) v čase 1 hodina 50 minut se z údajů v internetovém bankovníctví jeví, že soudní poplatek 5 000,00 Kč by měl být už připsán na účet NSS.“ Odeslání finančních prostředků dne 16. 5. 2024 je opožděné. Není přitom relevantní, zda kasační soud dne 16. 5. 2024 ihned v ranních hodinách činil jakékoliv úkony či nikoliv. Rozhodné je pouze to, zda byl poplatek uhrazen v době běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku. Ta uplynula dne 15. 5. 2024 ve 24:00:00 hodin. Pro včasnost zaplacení soudního poplatku je nadto podstatný den, kdy došlo k jeho připsání na účet soudu, a nikoli den, kdy dal plátce peněžnímu ústavu pokyn k provedení platby (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 5. 2020, sp. zn. II. ÚS 4093/19 nebo ze dne 3. 6. 2019, sp. zn. III. ÚS 1348/19). Jak již výše uvedeno, k připsání částky 5.000 Kč na účet Nejvyššího správního soudu došlo teprve dne 16. 5. 2024, tedy po uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku.

[19] Zbývá tedy posoudit, zda v souzeném případě došlo k situaci předpokládané v § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, na nějž stěžovatel také v podání ze dne 14. 5. 2024 odkazuje. Podle něj *soud řízení nezastaví, je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatník mohl vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle odstavců 1 a 2 sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit.*

[20] Stěžovatel o svém postupu za účelem splnění své poplatkové povinnosti, jak je popsán výše, Nejvyšší správní soud informoval teprve dne 16. 5. 2024, tj. po uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku. Veškeré výše uvedené a Nejvyšším správním soudem již zhodnocené okolnosti tak nehrají pro účely postupu podle § 9 odst. 4 zákona o soudních poplatcích žádnou roli.

[21] Je však současně pravda, že již dne 14. 5. 2024, tedy ještě v době běhu lhůty k zaplacení soudního poplatku, navrhl postupovat podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, neboť na zaplacení soudního poplatku ve výši 5.000 Kč nemá finanční prostředky a jeho poměry se v důsledku vydaného platebního výměru zhoršily (k uvedenému viz výše) a trval na tom, že mu kasační soud soudní poplatek vyměřil v nesprávné výši 5.000 Kč namísto správné výše 1.000 Kč (ač byl v usnesení č. j. 4 As 33/2024-121 poučen o tom, že kasační soud se s tímto názorem neztotožňuje a z jakého důvodu).

[22] K postupu podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích se ve skutkově obdobné situaci jako je ta nynější vyjádřil například Nejvyšší soud v usnesení ze dne 14. 6. 2017, sp. zn. 25 Cdo 2185/2017, který prošel i testem ústavnosti (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 2. 2018, sp. zn. III. ÚS 2795/17). Nejvyšší správní soud přitom nenachází žádný důvod, pro který nelze závěry v uvedeném usnesení použít i v souzeném případě, neboť jak již uvedeno, skutková situace v souzeném případě je obdobná.

[23] Nejvyšší soud ve zmíněném usnesení vysvětlil, že postup podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích je na místě tam, kde je poplatník ochoten a schopen soudní

poplatek uhradit, ale zabránila mu v tom jiná událost, nikoliv situaci, v níž poplatník tvrdí, že není schopen soudní poplatek uhradit z důvodu svých nepříznivých majetkových poměrů, a o jehož žádosti o osvobození od soudního poplatku již bylo pravomocně rozhodnuto tak, že se mu osvobození nepřiznává. Jedná se tedy jen o ty případy, v nichž poplatník není „bez své viny“ schopen soudní poplatek (ani v soudem dodatečně stanovené lhůtě) zaplatit, přičemž současně mu hrozí nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by mu mohla vzniknout újma. To, že stěžovatel nesouhlasil s Nejvyšším správním soudem v závěru, že nesplňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, které mu proto nebylo přiznáno, anebo to, že nesouhlasí s výší soudního poplatku, k jehož zaplacení byl vyzván, tedy bez dalšího důvodem pro postup podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích není.

[24] Stěžovatel přitom v soudem stanovené lhůtě, která počala běžet dne 1. 5. 2024 a uplynula 15. 5. 2024, neuvedl a nedoložil žádné skutečnosti, které by zakládaly opodstatnění pro postup podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích.

[25] Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud usnesením řízení zastaví, stanoví-li tak tento nebo zvláštní zákon. Tímto zvláštním zákonem je v daném případě zákon o soudních poplatcích, konkrétně jeho výše citovaný § 9 odst. 1.

[26] Jelikož stěžovatel neuhradil soudní poplatek v úplné výši 5.000 Kč ani současně s podáním kasační stížnosti, ani dodatečně v soudem stanovené propadné lhůtě, přitom mu soud nepřiznal osvobození do soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s., a nejsou splněny ani podmínky pro postup podle § 9 odst. 4 písm. c) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud řízení podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích zastavil.

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť řízení bylo zastaveno.

[28] O vrácení zaplaceného soudního poplatku Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Částka 6.000 Kč bude stěžovateli vrácena v souladu s § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu